

konkretnej kwoty w określonym terminie **poddaje się egzekucji** na podstawie art. 777 § 1 pkt 4 kpc. Tego rodzaju oświadczenie – w wypadku, gdy pożyczka nie została zwrócona w terminie – pozwala na **uniknięcie długotrwałego postępowania sądowego**.

Aktowi notarialnemu zawierającemu wskazane wyżej oświadczenie o poddaniu się egzekucji, sąd nadaje tylko klauzulę wykonalności i wtedy ten akt może być podstawą prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika. Takie rozwiązanie to nie tylko **krótszy termin odzyskania pieniędzy**, ale też znacząca oszczędność kosztów dochodzenia roszczenia.

Podobne rozwiązanie można zastosować np. przy płatności uzgodnionych spłat przy dziale spadku czy zniesieniu współwłasności. Również w przypadku odroczenia płatności całości lub części ceny sprzedaży poddanie się egzekucji przez kupującego co do obowiązku zapłaty określonej kwoty pieniędzy zabezpiecza roszczenia sprzedającego o zapłatę należnej mu kwoty z tytułu ceny sprzedaży.

2. Ugody w formie aktu notarialnego kończące spory z możliwością egzekucji ustaleń takiej umowy na drodze komorniczej

Często strony pozostają ze sobą w długotrwałym sporze, np. o zapłatę określonej kwoty pieniędzy. Spór zawsze niesie ze sobą konieczność ponoszenia znacznych kosztów i często zakłóca prawidłowe funkcjonowanie przedsiębiorstwa oraz burzy spokój także w życiu rodzinnym. Wielokrotnie strony chcą zawrzeć **porozumienie kończące spór**, ale jednocześnie mieć gwarancję, że obydwie strony wywiążą się ze wzajemnych zobowiązań zawartych w ugodzie.

Godne rozważenia jest zawarcie ugody w formie aktu notarialnego. Po pierwsze, tego typu ugoda będzie miała **charakter dokumentu urzędowego**. Po drugie, zawarcie przed notariuszem ugody nie zabiera wiele czasu i pozwala uniknąć wielu kosztów związanych z długotrwałym sporem. Po trzecie wreszcie, tak jak przy umowie pożyczki, tego typu ugoda notarialna może zawierać oświadczenia stron o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 4 kpc co do obowiązku zapłaty konkretnej kwoty pieniędzy lub wydania konkretnej rzeczy w określonym terminie.

3. Zarząd sukcesyjny

Nową instytucją w systemie polskiego prawa jest możliwość ustanowienia zarządu sukcesyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2018 roku o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. Ustawa ta reguluje zasady **tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy**, który wykonywał działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG (Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej), oraz **umożliwia kontynuowanie działalności gospodarczej** wykonywanej z wykorzystaniem tego przedsiębiorstwa. Powołanie zarządcy sukcesyjnego może nastąpić jeszcze za życia przedsiębiorcy i wtedy nie wymaga udziału notariusza, ale może też nastąpić po śmierci przedsiębiorcy i w takim przypadku konieczne jest dokonanie czynności w formie aktu notarialnego. W każdej sytuacji warto porozmawiać o tym z notariuszem, gdyż bardzo często powołanie zarządcy sukcesyjnego zapewnia ciągłość funkcjonowania przedsiębiorstwa i może uchronić je przed bankructwem lub co najmniej znacznymi stratami.

POROZMAWIAJ Z NOTARIUSZEM

DZIEŃ OTWARTY NOTARIATU

JESTEŚ PRZEKONANY, ŻE MUSISZ SPRAWĘ ZAŁATWIĆ W SĄDZIE. TO NIE ZAWSZE JEST PRAWDA. WIELE SPRAW ZAŁATWISZ ZNACZNIE SZYBCIEJ U NOTARIUSZA.

SPRAWY SPADKOWE

1. Poświadczenie dziedziczenia

Po śmierci każdej osoby jej spadkobiercy muszą uzyskać urzędowe potwierdzenie swoich praw do spadku. Inaczej mówiąc, właściwy organ musi stwierdzić, kto i w jakiej części dziedziczy po zmarłym. Dotyczy to zarówno dziedziczenia ustawowego, jak i dziedziczenia na podstawie testamentu. Przez wiele lat postępowanie tego typu musiało toczyć się w sądzie i kończyło się wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

Od roku 2009 polscy notariusze sporządzają **akty poświadczenia dziedziczenia**, które mają moc prawną prawomocnych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku. W związku z tym, w wypadku braku sporu pomiędzy spadkobiercami, stwierdzenie praw do spadku nie musi odbywać się w sądzie. Można je przeprowadzić przed notariuszem. **Procedura trwa znacznie krócej** niż postępowanie sądowe. Terminy takich czynności notarialnych wyznaczane są na bieżąco. W rezultacie **wszystkie sprawy związane z potwierdzeniem praw do spadku można załatwić niemal „od ręki”, bez konieczności składania pisemnego wniosku o rozpoznanie sprawy przed sądem i wielomiesięcznego czekania na wyznaczenie terminu rozprawy.**

2. Dział spadku

Współwłasność powstaje, gdy np. kilka osób kupi jakąś rzecz w częściach ułamkowych, ale także wówczas, gdy kilka osób odziedziczy konkretną rzecz w częściach ułamkowych. Wtedy konieczne jest dokonanie działu spadku.

Ogromną zaletą dokonania działu spadku przed notariuszem jest **oszczędność czasu** oraz kompleksowość czynności dokonywanych przez notariusza: notariusz poinformuje strony o wszystkich możliwych rozwiązaniach prawnych, a w sytuacji gdy w skład spadku wchodzi nieruchomości, złoży drogą elektroniczną tego samego dnia wniosek o odpowiedni wpis w księdze wieczystej oraz pobierze opłatę sądową za wpis do księgi wieczystej i sam odprowadzi ją do sądu.

Nieodpłatny dział spadku (tzn. bez żadnych spłat lub dopłat) nie podlega żadnemu podatkowi, zaś w przypadku gdy w grę wchodzi spłaty, notariusz pobierze podatek od czynności cywilnoprawnych w odpowiedniej wysokości i odprowadzi go do właściwego urzędu skarbowego. Dział spadku u notariusza to nie tylko szybsze załatwienie sprawy, ale także uniknięcie konieczności samodzielnego złożenia wniosku do księgi wieczystej, uiszczenia opłaty sądowej, podatku i wypełnienia deklaracji podatkowej.

Trzeba jednak pamiętać, że warunkiem umożliwiającym dokonanie takiej czynności w trybie umownym jest zgoda wszystkich zainteresowanych.

3. Odrzucenie spadku – uniknięcie niechcianych długów

Spadek to najczęściej majątek, który chcemy nabyć i nie mamy z tym nabyciem żadnych obaw. Niekiedy jednak wiemy lub podejrzewamy, że spadkodawca pozostawił długi, których odziedziczenie może nam sprawić niemały kłopot. W takiej sytuacji polskie prawo przewiduje możliwość odrzucenia spadku. Skutek będzie jednak taki, że **nie będziemy nic dziedziczyli** i będziemy traktowani tak jakbyśmy nie dożyli otwarcia spadku. Ma to swoje konsekwencje, gdyż odrzucony przez nas a obciążony długami spadek może przypaść naszym zstępnyom (tzn. dzieciom i wnukom). Trzeba zatem zachować zdrowy rozsądek i przed dokonaniem odrzucenia spadku **omówić wszystko z notariuszem.**

Innym sposobem ograniczenia odpowiedzialności za długi jest **przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza**. Pamiętać jednak należy, że na złożenie takiego oświadczenia mamy **określony czas** i jest to **6 miesięcy**, licząc od momentu, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swojego powołania. Najczęściej jest to dzień otwarcia spadku, czyli dzień śmierci spadkodawcy. Warto zatem przed upływem tego terminu porozmawiać z notariuszem, aby uniknąć przykrych niespodzianek.

4. Zrzeczenie się dziedziczenia lub zrzeczenie się zachowku

Niewiele osób wie, że jeszcze za życia spadkodawcy jego przyszły spadkobierca ustawowy może się zrzec całkowicie dziedziczenia po spadkodawcy. **Wymaga to jednak obecności zarówno spadkodawcy, jak i spadkobiercy u notariusza i zawarcia przez nich, w formie aktu notarialnego, umowy o zrzeczeniu się dziedziczenia.** Bardzo często pozwala to rozwiązać wiele trudnych sytuacji rodzinnych. W drodze podobnej umowy osoba uprawniona do zachowku może się zrzec swojego uprawnienia, ale to również wymaga zawarcia umowy w formie aktu notarialnego.

SPRAWY RODZINNE

1. Mażeńskie umowy majątkowe

Coraz większą popularność zyskują w Polsce umowy, w których małżonkowie postanawiają, że w ich małżeństwie obowiązywać będzie ustrój rozdzielności majątkowej. **Wymaga to zawarcia, w formie aktu notarialnego, małżeńskiej umowy majątkowej.** Ustanowienie **rozdzielności majątkowej** oznacza, że od tego momentu w małżeństwie przestaje istnieć wspólność ustawowa. Taką umowę można też zawrzeć przed zawarciem małżeństwa i wówczas w małżeństwie w ogóle nie powstanie wspólność ustawowa. Jest to bardzo często praktykowane w sytuacji, gdy jeden lub oboje małżonkowie prowadzą działalność gospodarczą, co wymaga daleko większej swobody w samodzielnym podejmowaniu decyzji majątkowych. Bardzo często rozdzielność majątkowa wybierana jest przez osoby zawierające powtarne związki małżeńskie.

Warto też wiedzieć, że od 2004 roku w Polsce istnieje drugi typ rozdzielności majątkowej, tzn. **rozdzielność z wyrównaniem dorobków**. Powinna ona być brana pod uwagę przez małżonków, w których tylko jeden z małżonków pracuje zawodowo, a drugi poświęca się np. prowadzeniu domu i wychowywaniu dzieci. Taka umowa zabezpiecza małżonka starszego ekonomicznie, np. na wypadek rozwodu.

2. Umowy o podział majątku wspólnego

Po rozwodzie lub po ustanowieniu w małżeństwie rozdzielności majątkowej dotychczasowy majątek wspólny objęty zostaje współwłasnością ułamkową małżonków (lub byłych małżonków). Likwidacja tego stanu rzeczy może nastąpić poprzez umowę o podział majątku wspólnego.

Podział majątku wspólnego w drodze umowy oszczędza długotrwałego i niekiedy bardzo trudnego dla małżonków lub byłych małżonków postępowania przed sądem. Zaletą umów zawieranych przed notariuszem jest niewątpliwie to, że gdy w ich wyniku dochodzi do zmiany właściciela nieruchomości, notariusz składa wniosek w sądzie wieczystoksięgowym o dokonanie odpowiednich wpisów w księgach wieczystych.

3. Umowa o alimenty

Kodeks rodziny i opiekuńczy określa sytuacje, w których może wystąpić obowiązek alimentacyjny, czyli obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby, także środków wychowania. Najczęściej taki obowiązek obciąża rodziców względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Problem ten występuje zwłaszcza w przypadku rozwodu rodziców i konieczności zapewnienia środków utrzymania dla małoletnich dzieci byłych małżonków. Najczęściej o wysokości alimentów rozstrzyga sąd, ale nie ma przeszkód, aby rodzice dziecka **uzgodnili wysokość świadczeń w drodze umowy** zawartej w formie aktu notarialnego. Umowa może być zawarta zarówno na czas nieokreślony, jak i określony i zawsze może ulec zmianie, jeżeli zmienią się usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do świadczeń dziecka, jak również zarobkowe i majątkowe możliwości osoby zobowiązanej do płacenia alimentów. W umowie notarialnej zobowiązany może poddać się egzekucji co do obowiązku określonych płatności w przewidzianych w umowie terminach. Taka umowa bardzo często może oszczędzić stresującego i przykrego dla stron postępowania przez sądem. Warto o tym porozmawiać z notariuszem.

WAŻNE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW... ALE TAKŻE DLA INNYCH OSÓB

1. Zabezpieczenie roszczeń – poddanie się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego

Umowa pożyczki co do zasady nie wymaga formy aktu notarialnego. Warto jednak rozważyć wykorzystanie tej formy dla **lepszego zabezpieczenia interesów stron** umowy. Umowa zawarta w formie aktu notarialnego z całą pewnością precyzyjnie określi zobowiązania stron w zakresie warunków udzielanej pożyczki i jej spłaty. Umowa może zawierać także dodatkowe oświadczenie pożyczkobiorcy, że co do obowiązku zwrotu